

вчителя як риторика, котрий засобами переконливого, дійового слова підносить роль рідної мови, власним прикладом примушує турбуватися про її авторитет у демократичному суспільстві [2, с. 9].

Треба також відзначити настільки складним і багатогранним є саме поняття «словесність», який у сучасній філологічній літературі тільки починає отримувати чітке наукове тлумачення. Він відроджується як уособлення необхідності наблизити викладання мови і літератури, повернути філологічний підхід, у відповідності з яким «мова розглядається як матеріал, завдяки якому з'являються словесні твори, а ці твори – це тексти, що, в свою чергу, розглядаються, як мовотворчість» [1, с.310].

Словесність як наука і навчальна дисципліна сприймаються в широкому і вузькому значеннях. В широкому – це філологічні науки в їх сучасному складі, об'ємі, співвідношенні (лінгвістика, стилістика, літературознавство та ін.). У вузькому розумінні словесність можна співвіднести з філологією в такому вигляді, в якому вона перебувала до розмежування, і навіть до протиставлення мовознавства і літературознавства. Означене вище підкреслює, настільки складним і багатогранним є саме поняття «словесність».

Суспільство двадцяти першого століття чекає на вчителя-словесника, котрий має філологічні та психолого-педагогічні знання, розвинене мовне чуття, володіє фольклорно-літературно-мистецьким потенціалом, творчим стилем мислення, гнучким розумом, навичками ораторського і ділового стилю спілкування, розуміється в питаннях історичного розвитку рідного народу, знає, шанує і пропагує його духовну культуру, дотримується принципів народної етики й моралі в повсякденному житті, розвиває гармонійне мислення, що ґрунтується на поєднанні внутрішньої свободи особистості і її соціальної відповідальності, знайомий з новими досягненнями і науковими та педагогічними дискусіями на національному і світовому рівнях, прагне до постійного саморозвитку й духовного самовдосконалення. Головними рисами педагога-філолога мають стати глибокий професіоналізм, широка ерудиція, висока культура і моральність, національна свідомість, відданість Україні та її народові [2, с. 16].

Таким чином, сьогодні потребує розв'язання нагальних суспільних проблем та подолання соціально-педагогічних суперечностей між потребами суспільства в учителях-словесниках нової генерації і неповною визначеністю методологічних та методичних засад їх підготовки, варіативних концепцій, моделей, новітніх освітньо-професійних програм цілісної багаторівневої філологічної підготовки; між прагненням учителя до вдосконалення культурно-духовної сфери, поглиблення професійної компетентності й відсутністю реальних механізмів освоєння апробованих історією ефективних педагогічних систем, інноваційних методик та технологій підготовки учителя-словесника.

Список використаних джерел

1. Матвеева Т. В. *Словесность* / Т. В. Матвеева // *Учебный словарь: культура речи, стилистика, риторика*. М. : Флинта, 2003. – С.310–311.
2. Семенов О.М. *Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури: Монографія* / О. М. Семенов. – Суми : ВВП «Мрія-1» ТОВ, 2005. – 404 с.

Д. С. Черняк

ОЦІНКА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТАМИ

Сучасна вітчизняна система освіти зазнає реформування, змінюються пріоритети, з'являються новітні методи навчання, джерела отримання інформації, форми роботи зі студентами, активно впроваджуються інформаційно-комунікативні технології, дистанційна форма навчання.

Зрозуміло, що система освіти має реагувати на виклики сьогодення, адаптува-

тися до умов сучасного інформаційного суспільства.

Сьогодні студенти більш мобільні у здобутті знань, мають можливість навчатися дистанційно, спілкуючись на відстані з представниками наукової спільноти, викладачами, в час та умовах, що є комфортними та бажаними для самого студента.

Серед освітян, науковців ведуться дискусії щодо переваг та недоліків дистанційної форми навчання. Варто зрозуміти чого очікують студенти від дистанційного навчання та як дана форма ними оцінюється. З метою дізнатися думку студентів щодо переваг, недоліків, можливостей дистанційного навчання, студенти першого курсу одного зі столичних вузів були залучені до опитування. Студенти навчаються на денній формі, проте можуть працювати з викладачем дистанційно: ставити свої запитання, спілкуватися в форумі, отримують індивідуальні завдання та завдання для самостійної роботи й надсилають їх для перевірки викладачу, проходять тестовий контроль, можуть користуватися всіма матеріалами, що завантажені викладачем.

В результаті аналізу відповідей на поставлене питання «Які ж переваги та недоліки дистанційного навчання?», можна зробити наступні висновки. Студенти схильні ототожнювати дистанційне навчання з самоосвітою та наголошують на необхідності мати високий рівень мотивації, самодисципліни та самосвідомості для здобуття знань в такий спосіб.

Значна кількість студентів (двадцять шість з шістдесяти опитаних) негативно оцінюють дистанційне навчання, їм бракує живого спілкування з викладачем, студентами, дискусій, обговорень, що розгортаються під час аудиторних занять. Молоді люди наголошують, що викладені в освітньому середовищі матеріали, якими б змістовними вони не були, методичні рекомендації щодо самостійного опрацювання питань, виконання завдань - не можуть порівнятися з поясненнями навчального матеріалу викладачем, жаліються, що дуже важко сприймати нову інформацію, навчальний матеріал, при самостійному опрацюванні він виявляється незрозумілим. Сьогодні ми можемо спостерігати зниження рівня підготовки незорієнтованих, невміння вчитися. Подальше навчання у вищій школі при скороченні аудиторних годин та збільшенні годин для самостійної роботи породжує ряд суттєвих проблем: студенти не навчені працювати самостійно, потребують систематичного контролю та стимулювання. Як зазначають самі студенти, відвідування аудиторних занять - це стимул навчатися. Можливість працювати в зручний час при дистанційному навчанні - розخолоджує, оскільки знаходяться інші справи, час забирають так звані «пожирачі часу» - спілкування з друзями в соціальних мережах, комп'ютерні ігри, Інтернет як розвага тощо. Студенти зазначають, що в порівнянні з стаціонарним навчанням дистанційне програє в якості засвоєної інформації. Під час аудиторних занять викладач відразу може виправити помилку студента, підказати, на що звернути увагу, які прогалини в знаннях слід ліквідувати, формуються комунікативні навички, ораторські здібності. Крім того, студенти наголошують, що під час аудиторних занять студент виконує завдання самостійно, при дистанційній формі є ймовірність того, що студент використовує допомогу сторонніх людей.

Виникає відчуття, що студенти при підготовці орієнтуються на рекомендовані завантажені навчальні матеріали як на єдине джерело отримання інформації, зовсім не звертають увагу на рекомендації працювати з науковою, навчальною літературою, періодикою, використовують лише Інтернет (як правило перше ліпше, що знайдуть) в якості основного ресурсу при підготовці самостійних завдань. При перевірці таких завдань розумієш, що переважна кількість студентів просто тиражують відомості з Інтернету, не виявляють творчості, самостійності мислення, а іноді не вдаються навіть до прибирання гіперпосилань.

Зрозуміло, що студенти вказують і на переваги дистанційної освіти, зокрема: наявність вільного часу, можливість працевлаштуватися при одночасному отри-

манні освіти, економія коштів на дорогу кожного дня до навчального закладу та на проживання для іногородніх, можливість отримувати знання для тих, хто має обмежені можливості, хворіє, має проблеми зі спілкуванням з оточуючими, можливість працювати в зручний час, умовах, формується самодисципліна, звичка працювати самостійно, організувати свій час та роботу, можливість мати постійний зв'язок з викладачем.

Слід наголосити, що необхідною передумовою для впровадження дистанційного навчання є впевненість в тому, що всі учасники освітнього процесу мають технічні можливості та відповідні навички роботи.

Виключна роль в освітньому процесі покладається студентами на викладача. Сьогодні ми можемо спостерігати знецінення ролі викладача, оскільки за умови якісної підготовки навчальних матеріалів, доступності їх сприйняття, функції викладача може виконувати технічний персонал. Але ж ми забуваємо, завдання системи освіти не тільки сформувати спеціалістів, але й відповідальних громадян, тому варто вести мову про естетичне, моральне, політико-правове виховання тощо. Викладач виступає в якості одного з агентів соціалізації. Під час живої бесіди можна краще пізнати мотиви, потреби студента, рівень його підготовки, сприяти розкриттю його потенціалу, творчих здібностей, впливати на процес самореалізації студента, формування відчуття успішності. Не випадково класик говорив: «Нам не дано предугадати, як слово наше отзоветься ...».

Отже, при впровадженні дистанційного навчання необхідно орієнтуватися на ті переваги, які пропонує дана форма та зважати на потреби й можливості, які мають студенти.

О. В. Луценко

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Процес підготовки майбутнього офіцера Національної гвардії України необхідно розглядати у парадигмі неперервної освіти.

Відносно даної державної інституції слід зазначити, що згідно із статтею 10 Закону України «Про Національну гвардію України» передбачена підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації кадрів.

Рядовий, сержантський і старшинський склад НГУ здобуває професійну освіту у відповідних навчальних військових частинах (центрах) Національної гвардії України. В окремих випадках на умовах договорів навчання може здійснюватися в призначених для цього підрозділах, зокрема в частинах Збройних Сил України, на базі правоохоронних органів спеціального призначення або у галузевих навчальних закладах МВС.

Додання до функцій Національної гвардії України охорони ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання одразу ж викликало питання щодо спеціальної підготовки фахівців. У зв'язку з цим до кола навчальних закладів, які здійснюють підготовку військово-службовців НГУ, додалися навчальні заклади (центри) підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації фахівців фізичного захисту, обліку та контролю ядерних матеріалів.

Відповідно до ст.10 Закону України «Про Національну гвардію України» підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації офіцерського складу для НГУ проводиться не тільки у вищих військових навчальних закладах Національної гвардії, а й в інших навчальних закладах, в тому числі за кордоном.

За нашими спостереженнями, до вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку офіцерського складу, може потрапляти три категорії здобувачів вищої освіти: 1) випускники загальноосвітніх середніх шкіл, які поступають до ВНЗ од-